

Ministru prezidentes uzruna Saeimā

2026. gada 12. martā

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Godātie deputāti! Deputātes! Klātesošie ministri! Latvijas cilvēki!

Šodien mēs kā valdība atskaitāmies par paveikto trešo reizi.

Valdība ir strādājusi sarežģītos apstākļos – gandrīz katru gadu ir bijušas vēlēšanas, karš Ukrainā un Tuvajos Austrumos, mainīga ekonomiskā ainava, starptautiskā situācija ir īpaši sarežģīta.

Kad uzņēmos vadīt valdību, mēs kopā ar koalīcijas partneriem vienojāmies par konkrētiem uzdevumiem.

Paveikts kopā ar Saeimas atbalstu ir daudz, lai mērķtiecīgi stiprinātu tās jomas, kas attīsta mūsu tautsaimniecību un atbild uz iedzīvotāju pamata vajadzībām – drošību, izglītību, rūpēm par ģimeni un par veselību.

Valdības deklarācijā vienojāmies, ka:

Latvija būs droša, labklājīga un uz nākotni vērsta Eiropas valsts, kas spēj attīstīties ģeopolitisku, tehnoloģisku un demogrāfisku pārmaiņu laikā.

Ka Latvijas cilvēki ir mūsu valsts lielākā vērtība.

Izvirzījām skaidras prioritātes:

Stiprināt valsts drošību.

Attīstīt ekonomiku.

Uzlabot izglītību un veselības aprūpi.

Un padarīt valsts pārvaldi efektīvāku.

Vienmēr var vēl vairāk, vēl labāk.

Vienlaikus toreiz deklarācijā noteiktās prioritātes ir kļuvušas par konkrētiem politiku lēmumiem.

Par izmaiņām, kas nav populāras un populistiskas, bet ir nepieciešamas pieņemt šodien, lai ilgtermiņā Latvijā būtu labāk. Piemēram, investīcijas izglītībā.

Valsts attīstība nav un nevar būt vien īss posms.

Tā ir nepārtraukta kustība uz priekšu.

Un sniedzas pāri valdībām.

Bet mūsu pieņemtie lēmumi palīdz Latviju padarīt turīgāku, konkurētspējīgāku un drošāku.

Drošība = mūsu valsts pamats

Krievijas agresija Ukrainā ir bijis viens no iemesliem mums pieņemt drosmīgus lēmumus, par kuriem, iespējams, iepriekš šaubījāties.

Šogad aizsardzības finansējums sasniegs gandrīz 5% no IKP.

Tas nozīmē vairāk nekā divus miljardus eiro Latvijas drošībai.

Tas ir lielākais aizsardzības finansējums mūsu valsts vēsturē.

Šie līdzekļi tiek ieguldīti konkrētās spējās.

Mūsu cilvēkos, viņu ekipējumā, apmācībās.

Mēs attīstām Latvijas gaisa aizsardzību, tāldarbības artilērijas sistēmas un gaisa, zemes, jūras dronus.

Stiprinām militāro infrastruktūru.

Sēlijā top un jau darbu ir uzsācis lielākais militārais poligons Baltijā.

Uzņemam arvien lielāku sabiedroto klātbūtni Latvijā.

Īpašs paldies mūsu Kanādas sabiedrotajiem, kuri vada NATO Daudznacionālo brigādi, kas pastāvīgi izvietota mūsu valstī.

Tas ir spēcīgs atturēšanas signāls.

Un mēs varam pārliecinoši teikt, ka esam izdarījuši ļoti daudz, lai būtu drošībā.

Esam stiprinājuši mūsu Austrumu robežu.

Kā solījām, ir pabeigta žoga izbūve uz robežas ar Krieviju un Baltkrieviju.

Tie ir vairāk nekā 400 kilometri infrastruktūras ar modernām sakaru sistēmām un citu nepieciešamo civilo un militāro aprīkojumu:

- novērošanas sistēmas;
- patrulēšanas infrastruktūru;
- ceļiem robežas apsardzībai.

Tas palīdz sargāt robežu un novērst nelegālu, bet mērķtiecīgi organizētu robežas šķērsošanu.

Mēs esam valsts, kas stiprina Latvijas un visas Eiropas Savienības un NATO drošību.

Gatavība krīzēm

Esam kļuvuši modrāki un gatavāki krīzēm.

Tieši tāpēc pērn kopā ar jums izveidojām Krīzes vadības centru.

Kas atrodas tiešā Ministru prezidenta pārraudzībā.

Lai nodrošinātu koordinētu rīcību dažādās ārkārtas situācijās.

Lai valsts un sabiedrības noturības spējas tiktu mērķtiecīgi sagatavotas un uzturētas, kā arī atbalstītas ar nepieciešamajām rezervēm.

Esam sākuši apzināt un pielāgot vietas, kur patverties.

Visā Latvijā jau tagad tiek pielāgotas vismaz 500 patvertnes.

Tāds finansējums nav ne Lietuvā, ne Igaunijā patvertņu iekārtošanai!

Tāpat ir ieviesta šūnu apraide, kas ļauj operatīvi informēt sabiedrību ārkārtas situācijās.

Lūgums visiem instalēt aplikāciju 112!

Tas nozīmē, ka krīzes gadījumā informācija sasniedz cilvēkus dažu sekunžu laikā.

Iekšlietas

Pirmo reizi iekšlietu sektorā būtiski pacelts atalgojums.

Man tas ir bijis ļoti būtiski, jo zinu šo nozari.

Ka ugunsdzēsējiem, policistiem, cilvēki, kuri diendienā rūpējas par mūsu drošību, saņem adekvātu atalgojumu un strādā labos apstākļos.

Un visā Latvijā top jauni, pilnībā moderni Katastrofu pārvaldības centri ar jaunu infrastruktūru.

Atbalsts Ukrainai

Latvija arvien ir to valstu vidū, kas turpina stingri atbalstīt Ukrainu.

Mēs to darām savu vērtību dēļ, savas drošības un nākotnes vārdā.

Mēs kā sabiedrība, kā valsts zinām, kāpēc tas ir nepieciešams.

Un tāpēc turpinām sniegt:

- militāro palīdzību pat vairāk nekā 0,25% apmērā no IKP.
- ekonomisko atbalstu,
- tikko noslēdzām kopražošanas sadarbības memorandu kopā ar Ukrainu. Esam tikai trešā valsts, kurai Ukraina ir uzticējusi atklāt savas zināšanas un tehnoloģijas šajā jomā. Izmantosim to!
- turpinām sniegt patvērumu Ukrainas cilvēkiem,
- iestājamies par Ukrainas un tātad arī Eiropas un mūsu kopējo drošību starptautiski.

Ekonomikas attīstība

Godātie klātesošie!

Aizvadītajā gadā Latvijas ekonomika pieauga par 2,1 procentu.

Somijā tikai par 0.2%, Igaunijā par 0.6%.

Izaugsme Latvijā turpinājās septiņus ceturkšņus pēc kārtas.

Īpaši strauji attīstījās būvniecība un augstas pievienotās vērtības nozares.

Rīga jauno mājokļu būvniecībā apsteidza Tallinu.

Un tieši tāpēc es sāku ar birokrātijas mazināšanu būvniecībā, finanšu piesaistē, lai valsts attīstītos.

Tas bija mērķtiecīgi plānots.

Tāpēc tagad ir izaugsme.

Uzbūvēt var ātrāk, bankās pieejams finansējums, attīstās īres mājokļi, kas pieejami jaunajām ģimenēm reģionos.

Svarīgi, lai ekonomiskā attīstība nenotiktu tikai Rīgā.

Tāpēc mēs īpašu uzmanību pievēršam reģioniem un cilvēkiem, kuri tur vēlas investēt un veidot savu dzīvi, biznesu.

Tāpēc **Austrumu pierobežā** tiek attīstītas speciālās ekonomiskās zonas.

Nevaram izmainīt to, ka Krievija un Baltkrievija ir blakus,

bet tāpēc esam Eiropas Savienības līmenī akcentējuši šo jautājumu,

Eiropa ir mūs sadzirdējusi,

tas ir liels politisks sasniegums, ka šim jautājumam ir tāda politiskā aktualitāte, vēl turpināsim strādāt budžetā.

Viens no biežākajiem uzņēmēju jautājumiem Latvijā ir par birokrātijas samazināšanu.

Kā jau minēju, tas ir bijis mans uzstādījums – mazāk lieku šķēršļu, vairāk attīstības, vairāk riskos balstīta pieeja.

Šajā jomā paveikts patiesi daudz, lai gan ne vienmēr paveiktās reformas nonāk ziņu virsrakstos. Un mums ir skaidrs, ko konkrēti vēl darīt tālāk.

- Būvniecības dokumenti šodien tiek iesniegti BIS sistēmā **pilnībā digitāli**.
- Ir samazināts institūciju skaits, kas sniedz saskaņojumus.
- Tas nozīmē, ka investīciju projekti var sākties teju gadu ātrāk. Ietaupām laiku, cilvēkresursus.

Es ņemu vērā uzņēmēju un LASER pētījuma secinājumus – birokrātijas mazināšanā ir jāiesaista paši uzņēmēji.

To arī izdarīju. Endziņa kungs jau aktīvi strādā.

Esam izveidojuši sistēmisku pieeju birokrātijas mazināšanai, ko uzņēmēji novērtē.

Paldies arī Saeimai par atbalstu. Mēs esam paveikuši daudz un turpināsim iesākto.

Esam izveidojuši arī Zaļo koridoru aizsardzības industrijas investīcijām.

Tas nozīmē, ka uzņēmumi šajā nozarē var ātrāk:

- saņemt būvatļaujas,

- pieslēgties elektroenerģijas infrastruktūrai,
- attīstīt industriālās teritorijas.

Mums ir daudz labo piemēru – Rheinmetall ienākšana Latvijā ar munīcijas ražotni, mūsu Latvijas dronu ražotāji, kas tirgo tos Beļģijai un Igaunijai. Un ne tikai!

Svarīga reformas daļa ir arī valsts pārvaldes modernizācija.

Ir reorganizēts Valsts ieņēmumu dienests.

LIAA ir reorganizēta, CSP.

Uzņēmējiem pieejamas centralizētas digitālās konsultācijas.

Ir automatizēta nodokļu datu apstrāde.

Tas samazina administratīvo slogu uzņēmējiem.

Ir izveidots Mākslīgā intelekta centrs kopā ar privātajiem partneriem.

Tas jau ir palīdzējis ar smilškalnes regulējumu, lai var vieglāk testēt inovācijas.

Bet visu iesaistīto partneru, tostarp universitāšu, uzdevums ir kustēties vēl straujāk.

Jā, darāmā vēl daudz, bet tas ir svarīgs solis ceļā uz digitālu valsti, kur netēram lieki laiku ar nevajadzīgām procedūrām.

Izglītības reforma

Izglītība ir viens no svarīgākajiem mūsu nākotnes pamatiem.

Tāpēc mēs uzsākām būtisku izglītības reformu.

Man ir svarīgi, lai ikviens bērns saņemtu LABU izglītību, neatkarīgi no dzīvesvietas.

Ir ieviests jauns skolu finansēšanas modelis – **“Programma skolā”**.

No šī gada septembra tas darbosies visā Latvijā, bet jau tagad darbojas atbalsta personāls.

Tas nodrošina:

- caurskatāmāku finansējumu,
- vienlīdzīgākas iespējas skolēniem,
- efektīvāku resursu izmantošanu.

Taisnīgāks atalgojums! Mazajās skolās skolotājiem beidzot tiek nodrošinātas normālas algas, nevis kā iepriekš, kad darbojās princips “nauda seko skolēnam” un pašvaldības rīkojās katra pēc saviem ieskatiem.

Svarīgas pārmaiņas notiek arī **augstākajā izglītībā**.

Valsts no universitātēm prasa arī konkrētus sasniedzamos rezultātus.

Ir ieviests institucionālais finansējums augstskolām.

Tas ļauj plānot attīstību ilgtermiņā.

Stiprināt pētniecību.

Un uzlabot Latvijas konkurētspēju.

Veselības aprūpe

Veselības aprūpē esam uzsākuši slimnīcu tīkla pārstrukturēšanu.

Tiek veidots **trīs līmeņu slimnīcu modelis**.

Tas nozīmē:

- specializēto pakalpojumu pieejamību lielākajās slimnīcās,
- labāku medicīnisko kvalitāti,
- efektīvāku resursu izmantošanu

Vienlaikus ir īstenota recepšu zāļu cenu reforma.

Samazinot zāļu cenas iedzīvotājiem. Kur jau redzam reālus rezultātus.

Onkoloģijas centrs top. Ir būtiski palielināts inovatīvo medikamentu klāsts pēdējo divu gadu laikā. Ir nepieciešams investēt vēl vairāk. Un es uzskatu, ka nākamajā budžetā būtisks finansējums nepieciešams tieši veselības jomai.

Bet mēs jau šobrīd onkoloģijā ārstējam Eiropas līmenī.

Protams, veselības jomā arī vienmēr gribētos vēl vairāk, bet ir svarīgi saredzēt labo paveikto.

Atbalsts ģimenēm ar bērniem

Kopš stāšanās amatā viens no maniem būtiskākajiem mērķiem ir bijis palielināt atbalstu ģimenēm ar bērniem.

Man ir svarīgi, ka mamma izjūt reālu atbalstu, pērkot pārtiku, ka jaunie vecāki jūt, ka valsts atbalsta viņus, ka seniors ikdienā var atļauties vairāk.

Tāpēc:

Neapliekamais minimums paaugstināts līdz 550 € mēnesī.

Minimālā alga – 780 € (stājoties amatā, bija 620 €)

Pensijas indeksē līdz 1488 € (98 % pensionāru tās pārrēķina pilnā apmērā). Būtiski ir palielināts pensijas apmērs, kas tiek indeksēts.

PVN maizei pamata pārtikas produktu grupām samazināts līdz 12 % uz vienu gadu.

Šis atbalsts ir lielākais, kāds sniegs pēdējo desmit gadu laikā demogrāfijas jomā.

Protams, mēs nevaram ar vienu lēmumu uzlabot demogrāfiskos rādītājus valstīs.

Jo tas nav atkarīgs tikai no pabalstiem.

Tā ir arī veselība un izglītība, par ko jau runāju.

Tā ir ekonomika un iespējas nākotnei Latvijā.

Tā ir arī laba dzīvesvieta.

Tāpēc man ir milzīgs prieks, ka reģionos top īres mājokļi jaunajām ģimenēm,

Ka ir izveidota īpaša hipotekārās kreditēšanas programma reģionos,

Mēs arvien vairāk izmantojam privātās publiskās partnerības pieeju, lai finansētu šodien to, ko mums vajag tagad.

Godātie klātesošie,

Mums jāturpina investēt drošībā un aizsardzībā, demogrāfijā un veselībā.

Vienlaikus jāstiprina investīcijas un eksports, lai Latvija augtu arī sarežģītajos ģeopolitiskajos apstākļos.

Es turpināšu vadīt Lielo investīciju padomi.

Mūsu mērķis – būt ātrākiem un elastīgākiem par citiem.

Latvija aizsardzībā investē 5% no IKP.

Tas piesaista lielu starptautisko uzņēmumu interesi par Latviju.

Tas stiprina ne tikai mūsu aizsardzības spējas, bet arī attīsta zināšanas, tehnoloģijas un augstas pievienotās vērtības produktus, kas stiprina ekonomiku.

Mums jāizmanto arī labā sadarbība ar Ukrainu, jo šajā jomā ukraiņi ir līderi. Tā ir iespēja, ko nedrīkstam palaist garām.

Turpināšu atbalstīt uzņēmējus.

Ja būs nepieciešams, izmantosim atkal arī SAFE instrumentu.

Strādāsim kopā ar Kanādu pie jaunas militārās bankas izveides, lai Latvija šajā jomā izceltos ar jaunām tehnoloģijām un radošumu.

Ļoti svarīgs jautājums ir enerģijas cenas.

Tās noteiks Latvijas uzņēmumu konkurētspēju starptautiskajos tirgos.

Tāpēc mums jāinvestē enerģētikā, jārunā arī par sarežģītiem jautājumiem – par enerģijas pietiekamību un cenu samazināšanu, lai Latvijā varētu attīstīties jauni uzņēmumi. Jāspēj runāt arī par neērtiem jautājumiem.

Es ticu Latvijai un mūsu cilvēkiem. Latvijā ir stipri un noturīgi cilvēki. Tāpēc mums jāturpina ieguldīt bērnu veselībā, izglītībā, konkurētspējā un drošībā.

Man ir svarīgi, lai cilvēki Latvijā – gan valsts pārvaldē, gan privātajā sektorā – justos ieraudzīti, sadzirdēti un cienīti. Lai ikviens no mums var šeit brīdi strādāt, veidot ģimenes un dzīvot kā Latvijas patrioti.

Mēs zinām un neticam Krievijas un Baltkrievijas propagandai – Latvija nav neizdevusies valsts. Tās ir mūsu vienīgās mājas un mūsu dzimtene. Nevienam citam tā nerūpēs tik ļoti kā mums pašiem.

Tāpēc turpināsim strādāt, lai Latvija būtu stipra, droša un plaukstoša valsts, kur cilvēki var augt, attīstīties un runāt latviešu valodā.

Dievs, svētī Latviju!